

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Platí v trestním právu zásada „jeden svědek žádný svědek“?

Na úvod krátké historické okénko. V Koldínově zákoníku ze 16. století (známého pod názvem Práva městská království českého a markrabství moravského spolu s krátkou jich summou) v čl. B LXVII. bod I. se uvádí: „Svědectví toliko jednoho svědka za dostatek ku právu v žádné při býti nemůže. Přísluví jest. Unus vir, nullus vir, jedna osoba, žádná osoba. Item: Unus testis, nullus testis, jeden svědek žádný svědek. Vox unius, vox nullius, hlas jednoho, hlas žádného. Unius enim testimonium nec justificat, nec condemnat, jednoho zajisté svědomí ani neospravedlňuje, ani neodsuzuje.“

V bodě II. se dále píše: „Avšak jeden svědek uvozuje podezření. Unus testis inducit praesumptionem, jeden svědek uvozuje potah. Svědek jeden uvozuje potah; ale za dostatek ku právu v žádné při býti nemůže.“

Jak se daná zásada projevuje ve 21. století v „Šámalově“ zákoníku je možné se dočíst v odůvodnění **usnesení Nejvyššího soudu sp. zn. 7 Tdo 1307/2019, ze dne 13. 11. 2019**: „Porušení práva na spravedlivý proces nelze dovozovat z toho, že soudy se přiklonily k verzi poškozeného a nikoli k verzi obviněného, a to ani když jde do značné míry o situaci „tvrzení proti tvrzení“. **V českém trestním právu neplatí zásada „unus testis nullus testis“ (jeden svědek žádný svědek).** V takové situaci musí soudy pečlivě hodnotit důkazy a využít přitom plně i zásady bezprostřednosti, zejména toho jejího aspektu, že soud osobně vyslyší obviněného a svědky a může tak činit bezprostřední závěry o jejich věrohodnosti.“

ARROWS
advisory group

V této souvislosti je vhodné zdůraznit (pro inženýry platí toto upozornění obzvlášť), že právo není matematika a že proto ani závěry tzv. teorii her nelze při hodnocení důkazů v trestním procesu bez dalšího použít. Zkrátka a dobře rovnice „1 + 1 = 2“ v právu dycky neplatí. O tom se mohl přesvědčit i jeden narkobaron z okolí Tábora. Šlo o kauzu vedenou u Nejvyššího soudu pod **sp. zn. 11 Tdo 342/2017**.

Výmluvné je již samo vyjádření státního zástupce činného u Nejvyššího státního zastupitelství k dovolání obviněného: „**Pokud tedy obviněný namítl nutnost hodnocení důkazní materie v souladu se zásadami aplikované matematiky, nutno mu oponovat, neboť soudcovská úvaha o skutkovém stavu se svou povahou zcela zjevně vymyká striktně matematickému uvažování, jak na to ostatně soudy obou stupňů podrobně poukázaly v odůvodnění svých rozhodnutí. Soudy obou stupňů tak postupovaly v naprostém souladu se zákonem, na čemž nemůže nic změnit ani poněkud zavádějící argumentace obviněného stran tzv. magického myšlení a struktury rozhodnutí Evropského soudu pro lidská práva.**“

Veškeré naděje tohoto „jointového mága“ pak smetl rázně Nejvyšší soud. Není se čemu divit, jak

známo, soudci jsou konzervativní a na The Big Bang Theory nekoukaj (sarkasmus):

„Pokud obviněný v dalším okruhu námitek poukázal, že soudy obou stupňů dospěly k závěru o jeho vině na základě nevěrohodných svědeckých výpovědí, přičemž v rámci hodnocení důkazů nerespektovaly zásady in dubio pro reo a testis unus, testis nullus a nepostupovaly ani v souladu s disciplínou aplikované matematiky - tzv. teorií her, tak s těmito námitkami se rovněž nelze ztotožnit.

Nejvyšší soud v této souvislosti připomíná, že **trestní řád v § 2 odst. 6 při vyjádření zásady volného hodnocení, ale ani v žádných jiných ustanoveních, nestanovuje žádná pravidla, pokud jde o míru důkazů potřebných k prokázání určité skutečnosti, ani váhu či důkazní sílu jednotlivých důkazů (tedy míru jejich věrohodnosti).** Zásada volného hodnocení důkazů je totiž vybudována na vnitřním přesvědčení orgánů činných v trestním řízení, které není projevem libovůle nebo svobody takového orgánu, ale vytváří se přísně logicky na základě zákonů a jiných právních předpisů, přičemž se opírá o všestranné, hluboké a logické zhodnocení důkazů i jejich vzájemných souvislostí, s přihlédnutím ke všem okolnostem případu (Šámal, P. a kol. Trestní řád I. § 1 až 156. Komentář. 7. vydání. Praha: C. H. Beck, 2013. s. 40-41).

Při hodnocení např. svědeckých výpovědí dvou skupin svědků, z nichž jedna potvrzuje obhajobu obviněného, je tak třeba uvážit všechny okolnosti případu jednotlivě i v jejich souhrnu, přičemž se soud musí především vypořádat s konkrétními skutečnostmi vyplývajícími ze svědeckých výpovědí jednotlivých svědků. Dále je třeba hodnotit, zda výpověď každého svědka je logická, zda se svědek, byť i pokud jde o méně významné skutečnosti, neodchyluje od své předchozí výpovědi i od ostatních svědeckých výpovědí, přičemž musí posoudit a zhodnotit všechny takové zjištěné rozpory ve výpovědích svědků a jejich příčiny, souvislost a návaznost svědeckých výpovědí navzájem i na ostatní důkazy a prokázané skutečnosti, jakož i kladný či záporný poměr svědků k obviněnému apod., neboť jedině tak může získat bezpečný a spolehlivý základ pro svá skutková zjištění a pro závěr o vině obviněného (viz rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 11. 11. 1998, sp. zn. 5 Tz 107/98).

Dále nutno zdůraznit, že **soudy obou stupňů se dostatečně a správně vypořádaly s námitkami obviněného stran aplikace tzv. teorie her na hodnocení důkazů (č. l. 355, 451), přičemž s jejich argumentací se plně ztotožňuje i Nejvyšší soud.** Pouze ve stručnosti a s ohledem na již výše uvedená teoretická východiska tak Nejvyšší soud připomíná, že **proces hodnocení důkazů nemůže být omezen toliko na matematické sčítání a odečítání důkazů svědčících o prokázání či neprokázání určité skutečnosti, tj. nemůže být vnímán jako pouhá matematická rovnice, v níž má každý důkaz stejnou důkazní sílu. Takový postup by představoval hrubý rozpor se zásadou volného hodnocení důkazů vyjádřenou v § 2 odst. 6 tr. ř. Pokud totiž soud dospěje po vyhodnocení důkazní situace k závěru, že určitý důkaz, resp. určitá svědecká výpověď je věrohodná, není ničím zpochybněna a je schopná vysvětlit skutkový děj tak, jak se odehrál, a zároveň na druhé straně jí odporující důkaz je vyvrácen, a soud v odůvodnění svého rozhodnutí tyto své hodnotící úvahy náležitě vyloží, nejsou splněny podmínky pro aplikaci zásady in dubio pro reo, a to ani v případě, že by jednalo o situaci tvrzení proti tvrzení, neboť soud pochybnosti nemá...**

Trestní proces, hra s nulovým součtem...

JUDr. Vladimír Janošek,
advokát

trvale spolupracující s [ARROWS advokátní kancelář, s.r.o.](#)

V Jámě 699/1
110 00 Praha 1

Tel.: +420 731 773 563
e-mail: janosek@arws.cz

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Podmíněné upuštění od trestního stíhání: racionální odklon u právnických osob](#)
- [Zkreslené vzpomínky v trestním řízení vedeném pro pohlavní zneužívání](#)
- [Přenositelnost důkazů z daňového do trestního řízení](#)
- [Praktický návod na úspěch žádosti o podmíněné propuštění od roku 2026](#)
- [Přijetí prohlášení viny a povinnost soudu vypořádat námitky poškozeného](#)
- [Podmínky pro uložení trestu vyhoštění cizince](#)
- [Zamyšlení nad systémem alternativních trestů: poznámky na pozadí mezinárodní vědecké konference „Rethinking Sentencing: Are We Getting Justice Right?“](#)
- [Správné určení počátku běhu lhůty pro podání stížnosti proti usnesení soudu, kterým se nařizuje výkon trestu odnětí svobody](#)
- [Rozšiřování státní moci při implementaci acquis EU: český fenomén gold-platingu na příkladu konfiskační směrnice](#)
- [Změna způsobu určování výše peněžité pomoci obětem: Řešení všech dosavadních problémů?](#)
- [Uplatnění adhezního nároku v trestním řízení a správním řízení](#)